

[Ocelli Lucani - suite]

Auteur : Foucault, Michel

Présentation de la fiche

Coteb028_f0326

SourceBoite_028-4-chem | [sans titre]

LangueFrançais

TypeFicheLecture

RelationNumérisation d'un manuscrit original consultable à la BnF, département des Manuscrits, cote NAF 28730

Références éditoriales

Éditeuréquipe FFL (projet ANR *Fiches de lecture de Michel Foucault*) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Droits

- Image : Avec l'autorisation des ayants droit de Michel Foucault. Tous droits réservés pour la réutilisation des images.
- Notice : équipe FFL ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [équipe FFL](#) Notice créée le 22/03/2021 Dernière modification le 23/04/2021

τὴν ψυχὴν καὶ δημοσίαν, ἐπιδόξον τῷ γένει ἢ υπερ-
χρήματον. Τοιγάρτοι ἀντὶ συμφωνίας διαφωνίαν,
καὶ ἀντὶ δυσφροσύνης διγγοφροσύνην κατασκευάζουσι,
περὶ ἡγεμονίας διαμαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους. Ἡ μὲν
γὰρ ὑπερέχουσα πλουτέρη καὶ γένει καὶ φίλοις ἄρχειν
προαιρεῖται τοῦ ἀνδρὸς παρὰ τὸν τῆς φύσεως νόμον· ὁ
δὲ γε διαμαχόμενος δικαίως, καὶ οὐ δευτέρος, ἀλλὰ
πρώτος θέλων εἶναι, ἀδυνατεῖ τῆς ἡγεμονίας ἐπικέ-
σθαι. § 7. Ὡς δὲ γενομένην οὐ μόνον τοὺς οἴκους
κακοδαίμονας, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις συμβαίνει γενέ-
σθαι. Μέρη γὰρ τῶν πόλεων οἱ οἴκοι, ἐκ δὲ τῶν μερῶν
ἡ τοῦ θλου καὶ τοῦ παντὸς σύνθεσις· εἰδὸς οὖν ὅποια
τὰ μέρη τυγχάνουσιν ὄντα, καὶ τὸ θλον καὶ τὸ πᾶν, τὸ
ἐκ τοιούτων συντεθειμένον, τοιούτον εἶναι. § 8. Καὶ
ἐν ταῖς τέχναις δὲ αἱ πρώται οἰκοδομαὶ μεγάλα
συνεργοῦσι πρὸς τὸ καλῶς ἢ τὸ κακῶς τὸ θλον
ἐργον συντελεσθῆναι· ὅσον ἐπὶ μὲν οἰκοδομίας θε-
μελίου καταβολή· ἐπὶ δὲ ναυπηγίας τρόπος· ἐπὶ δὲ
συναρμογῆς καὶ μελοποιίας τάσις φωνῆς καὶ λῆ-
ξιος· οὗτως οὖν καὶ ἐπὶ πολιτείας εὐνομουμένης τε καὶ
κακονομουμένης οἴκων κατὰστασις καὶ συναρμογή
μέγιστα συμβάλλεται. § 9. Περὶ γενέσεως οὖν σκο-
πούμενος τάδε χρὴ πράττειν· καθόλου μὲν δὲ φυλάτ-
τεσθαι χρὴ πᾶν τὸ ἀνόμιον καὶ ἀτελές· οὐτὲ γὰρ τῶν
φούτων τὰ ἀτελῆ, οὐτὲ τῶν ζώων εὐκαρπα γίνεται,
ἀλλὰ δεῖ γενέσθαι τινὰ χρόνον πρὸς τὰς καρποφορίας,

benkeois collatus atque add. Batt. et Vizzanii. Posterior
tamen legitur etiam ὑπερχρήματον, Nog. ὑποχρήματον, Gal. et
Dargens. περιχρήματον et ed. Lovan. ὑποχρήματον.
συμφ. διαφ. καὶ ἀντὶ] desunt typographorum errore in
Vizzanii textu; nam in interpretatione hac verba expressit.
ὁ δὲ γε διαμαχόμενος] codd. Parr. omnes nec non Vat.
et Barth. atque edd. Lovan. Batt. Rud.; in ceteris desi-
deratur γε.

θέλων εἶναι] codd. Parr. A. et C.; sed cod. B. εἶναι θέλων.
ἐπικέσθαι] Sic codd. Parr. A. et C. atque edd. Nog.
Comm. Batt. Lovan.; sed cod. Par. B. et Vatt. a Vizzanio
excussi ἀρικήσθαι.

§ 7. ὡς δὲ] cod. Vat. ap. Vizzan. et Siebenk. et Par.
C.; quocum congruit editio Lovan. Contra codd. Parr.
A. et B. ὡς δὲ male. Hoc autem in omnibus edd. prae-
ter Rudolphianam legitur.

καὶ τοῦ παντὸς συνή] codd. Parr. A. et B., atque ita
ediderunt Vizzan. Gal. Dargens. Rudolph.; καὶ παντὸς
συνή. sine articulo cod. Par. C. atque edd. Lovan. Comm.
Battas.

θλον καὶ τὸ πᾶν] codd. Parr. et B.; ὅλον καὶ πᾶν ed. Lovan.
ἐκ τοιούτων] in omnibus membranis est praeter Vat.
ubi Vizzanio teste exstat ἐν τοῦτων, quod corrigendum in
ἐκ τοῦτων.

συντεθειμένον] scripsimus pro vulgato συντεθένον, quod
in plerisque codd. et omnibus edd. reperitur. E Vat. at-
tulit Siebenkeesius συντεθειμένον, quod scripturae mendum
est pro συντεθειμένον.

§ 8. ἐν ταῖς τέχναις] codd. Parr. et Vat. quem secutus
est Rudolphus, ἐν ταῖς πρώταις habent edd. Lovan. Vizz.
Batt. et incluso articulo Comm. Gal. Rotermundus.

πρὸς τὸ καλῶς ἢ τὸ κακῶς] codd. tres Parr. atque edd.
Vizz. et Battas.; vulgo πρὸς τὸ καλῶς ἢ κακῶς, in quibus
verbis Commelinus articulum uncis inclusit.

adjungunt, atque cum uxor eodem modo animata ac u-
millimis moribus conspicua ducenda esset, nobilitatem
praestantem aut divitiis affluentem ducunt. Quamobrem
pro concordia discordiam, pro consensu disensionem adhi-
parant, siquidem maritus et uxor inter se de principatu
contendunt. Quae enim mulier divitiis, genere et aetate
anteccellit, imperare viro contra naturae leges intendit.
at ille, tametsi, ut par est, repugnet, quippe qui pri-
mum, non secundum locum tenere velit, nascitur tanta
principatum nullo modo potest. § 7. Quae quidem rei
quum eveniunt, non familiae tantum et domus, verum
etiam civitates infelices reddantur necesse est. Domus
enim civitatum partes sunt: ex partibus autem totum et
universum constat. Consentaneum igitur est, quales sint
partes, tale et totum et universum esse, ex hujusmodi
constans partibus. § 8. Atque ut in artibus prima stru-
cturae ad universum opus bene aut male conficiendum
multum conferunt, verbi gratia ad domum edificandam
fundamenti jactus, ad navem struendam carinae ratio, ad
efficiendum concentum modulationemque contentio vocis
et remissio: sic ad rempublicam bene vel male consti-
tuendam familiarum status et conditio plurimum saluti
valere. § 9. Jam vero qui de generatione cogitant, non
hac agere oportet, ut omnino quidquid dissimile immo-
tuumque est evitent. Neque enim plantae neque animalia
antequam ad florem et robur pervenerunt, fecunda sunt;

καταβολή] codd. Parr. B. et C.; καταβολή cod. A.
τρόπος] Sic codd.; mendose ed. Lovan. τρόπος.
τάσις φωνῆς καὶ λῆξις] Ita Comm. Vizzan. Battas. Gal.
Dargens. Rudolph.; perperam in tribus codd. Parr. nec non
in Vatt. et Barth. atque in editione Lovan. legitur τῶν
καὶ φωνῆς λῆξις. Christianus vertit: in concentu et mo-
dulatione tenor et vocis summo.

τε καὶ κακ.] codd. Parr.; Vizzan. ἢ κακ.
κακονομουμένης] codd. Parr. A. et B., item Vat. apud
Siebenkeesium atque edd. Vizzan. Gal. Darg.; κακονο-
μουμένης Commel.; cod. Par. C. καλονομουμένης, quod
transiit in ed. Lovan. atque a Christiano sic expressum
est: «Ita in republica bene legibus instituta et recte ad-
ministrata.»

§ 9. Quae sequuntur Jamblichus de vit. Pythag. c. 31
sect. 209. seqq. prope ad verbum laudavit; quamquam
hic illic quaedam mutata et addita sunt. Ita autem incipit
peri δὲ γενέσεως τάδε λέγειν αὐτοῦς (τοῖς Πυθαγορείοις).
ἔρασαν. καθόλου μὲν φοντο δεῖν φυλάττεσθαι κ. τ. λ.
ἀτελές;] Jamblichus habet τὸ καλούμενον προερίε et pro
ἀτελῆ postea τὰ προερίε. De qua voce cf. Rulken. ad
Tim. Lex. Plat. p. 233 n. 7.
οὐτὲ γὰρ — ἀτελῆ] desideratur apud Darg. et Ro-
term.

γίνεται] codd. Parr. B. et C.; sed cod. A. γίγνεται.
ἀλλὰ δεῖ] codd. Parr. A. et C.; Cod. A. male αὐτὸ δὲ
(superposito ἢ) δεῖ (sic).

τετελειωμένον] Ita corriximus Jamblichus auctore vul-
gatum τετελειωμένον quod in omnibus Ocelli codicibus ex-
stat. Neque enim participium praesentis temporis ad id
quod hic exprimentum est congruens esse apparet.

τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ γίνονται] Dedimus scripturam
quae apud Jamblichum est; cod. Par. A. hic habet τὰ
σπέρματα καὶ καρποὶ γίνονται, a quo reliqui duo in eo

ἐκ τῶν σπέρματων τε καὶ τετελειωμένων τῶν σωμα-
τικῶν τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ γίνονται. § 10.
Ὡς δὲ τοὺς παῖδας καὶ τὰς παρθένους ἐν γυμνασίοις
καὶ καρτερίας ταῖς προσηκούσαις τρέφειν, καὶ τρο-
φῇ προσφέρεισθαι τὴν ἀρμόζουσαν φιλοπόνῃ τε καὶ
ἀσπέρῃ καὶ καρτερικῷ βίῳ. § 11. Πολλὰ δὲ τῶν
πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον τοιαῦτά ἐστιν, ἐν οἷς βέλ-
λων ἢ δόξα. Διὸ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀφροδισίων
πρᾶξιν οὕτως ἀγεσθαι χρὴ τὸν παῖδα, ὥς μηδὲ ἐπι-
τρέψαι πρὸ τῶν εἰκοσίων ἐτῶν τὴν τοιαύτην χρῆσιν,
ἀλλὰ καὶ χρησάμενον, σπανίως χρῆσθαι. Ἔσται δὲ
πῶς, ἐὰν καλὸν καὶ τίμιον εἶναι νομῇ τὴν εὐεξίαν
καὶ τὴν ἐγκράτειαν. § 12. Δεῖ δὲ καὶ παιδεύειν τὰ
παιδιά τῶν νομίμων ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς πόλεσι, τὸ
μήτε μὴτρί συγγενέσθαι, μήτε θυγατρὶ, μήτε ἀδελφῇ,
μήτε ἐν ἐρατοῖς, μήτε ἐν πανερῇ τῷ πῶ, καλὸν γὰρ ἐστὶ
καὶ πρόσφορον τὸ ὡς πλείστα κοινώματα γίνεσθαι τῆς
ἡμετέρας ταύτης. § 13. Καθόλου δὲ δεῖ περιτρέφειν
αὐτὰς κατὰ φύσιν γεννήσεις καὶ τὰς μεθ' ὕβρεως γινο-
μένας, καταλιμπάνειν δὲ τὰς κατὰ φύσιν καὶ μετὰ
δυσφροσύνης ἐπὶ τεκνοποιᾷ σώφρονι τε καὶ νομίμῳ γι-
νομένης. Δεῖ δὲ πολλὴν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τοὺς
ἐκγονοποιούμενους τῶν ἐσομένων τέκνων. Πρώτη μὲν
ὅν καὶ μεγίστη φυλαχὴ πρὸς γέννησιν τῶν τεκνοποιεῖν
βουλομένων διατασσόμενη καὶ ὑγιεινῇ ὥς μήτε
πλερώσει χρῆσθαι τροφῇ ἀκαίρῳ, μήτε μέθῃ, μήτε
ἀλλῇ τινὶ ταραχῇ, εἰς ὧν χεῖρονες αἱ τῶν σωματικῶν

habent discrepant, quod cod. B. γένονται, C. γίνονται
exhibet.

§ 10. γυμνασίοις τε] codd. Parr.; τε deest in Vat. teste
Vizzan.

καὶ τροφῇ προσφέρεισθαι] cod. Par. C.; deest καὶ in codd.
A. et B. atque in Vat. et Barth. Jamblichus omisso καὶ
habet τροφῇ προσφέροντας.

τὴν ἀρμόζουσαν] codd. tres Parr. atque edd. Lovan. Vizz.
Batt. Articulum uncis incluserunt Comm. Gal.
Darg.

§ 11. κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον] cod. Par. A.; reliqui
omisso articulo κατὰ ἀνθρ. β. quod in omnibus edd. le-
gitur.

σπανίως] codd. Parr. A. et B.; male cod. C. σπανίως.
§ 12. μήτε ἀδελφῇ] codd. Parr. B. et C.; mendose cod.
A. μετ' ἀδελφῇ.

γὰρ ἐστὶ] codd. Parr. A. et B.; cod. C. γὰρ ἐστὶν.
τὸ ὡς] codd. B. Parr. et C.; cod. A. male τὸ ὡς.
κοινώματα] codd. tres Parr.; κοινώματα Comm.

§ 13. περιτρέφειν] codd. Parr. et Vat., Commel. in Varr.
Lectt. et Jamblichus; περιτρέφειν ed. Lovan.; περιανατρέφειν
Gal. Darg. Comm. Battas.; περιανατρέφειν Vizzan.

κατὰ φύσιν γεννήσεις] cod. Par. B. et Vat. teste Vizzan.;
sed codd. Parr. A. et C. male γενέσεις; ed. Lovan. γενί-
σεις, reliquae γενέσεις. At γένεσις est ortus, non generatio.

γινόμενας] codd. Parr. B. et C.; γινόμενας cod. A.
νομ. γινόμενας] Ita Jamblichus auctor emendavi vulga-
ram lectionem νομ. γινόμεν, ut est in cod. Par. B., vel
γινόμεν, quod exstat in codd. A. et C. atque in Vat. et
ed. Lovan. Ceterum γινόμενας esse scribendum jam vide-
bant Siebenkeesius et Rudolphus.

sed requiritur ad edendos fetus aliqua aetas, ut e corpo-
ribus robustis et adultis semina et fructus emittantur.
§ 10. Quocirca pueros et virgines exercitationibus labori-
busque idoneis inultiri deest ac cibum sumere vitas la-
boriosae et temperanti et æruminosae accommodatam.
§ 11. Multa sane hujus generis sunt in vita humana, quae
sero nosse satius sit. Quare quod ad rerum venerarum
usum attinet, ita est educandus adolescens, ut earum usu-
ram ante vicesimum annum ne appetat quidem, et ubi
eas aliquando gustaverit, raro iis postea utatur. Quod
profecto erit, si bonum corporis habitum et continentiam
res esse optimas et honore dignas censuerit. § 12. Prae-
terea ea etiam in civitatibus graecis instituenda est disci-
plina, ne quis cum matre, filia, sorore concubet, porro
ne in templis, neve in propatulo coeat. Bonum enim
atque utile est quamplurima huic negotio impedimenta
afferri. § 13. Penitus autem tolli oportet omnes illas ge-
nerationes, quae praeter naturam et flagitiosae sunt, con-
tra relinqui et servari convenit eas quae secundum natu-
ram et temperanter fiunt, ut filii sobrie et legitime gigan-
tur. Opus est praeterea qui liberorum procreationi ope-
ram dant, eos futurae sobolis curam jam antea suscipere.
Prima igitur et maxima cautio quae ad liberorum genera-
tionem spectat genitori futuro esse debet victus mode-
ratus et saluber, ita ut neque cibis intempestivis repleatur
neque inebrietur neque alia perturbatione agitur, quibus
rebus habitus corporis deterior evadit. Illud

πολλὴν πρόν.] codd. Parr. A. et B., item Vatt. Barth. et
Jamblichus, quem secuti sunt Vizzanii et Rudolphus.
Contra cod. Par. C. πᾶν πρόν. quam scripturam immo-
rito probaverunt Nogar. Commel. Gal. Darg. Batt.
τὸς τεκνοποιούμενους] codd. Parr.; articulum omisit
Batt.

πρώτη μὲν ὅν καὶ μεγίστη — γέννησιν] codd. Parr. A. et
B.; male cod. C. πρώτη μὲν ὅν καὶ μεγίστη, quod in omni-
bus editionibus reperitur. Sed recte Jamblichus pro τῶν
μὲν ὅν εἶναι καὶ μεγίστην. Pro γέννησιν ed. Lovan. γέν-
νησιν, vulgo γένεσιν, quod hoc loco ineptum est.

μήτε ἀλλῇ τινὶ ταραχῇ] cod. Par. C.; in reliquis duobus
codd. Parr. est μετ' ἀλλῇ κ. τ. λ. Prius illud legitur in edd.
Lovan. et Vizzan. e cod. Vat. enotatum atque apud Ru-
dolphum. At Nog. Comm. et Battas. habent τῇ ταραχῇ.

εἰς ὧν χεῖρονες αἱ τῶν σωματικῶν] codd. tres Parr. et Vatt.,
item Jamblich. atque edd. Vizzan. et Battas., nisi quod
Baltasius legit (αἱ) τῶν σωμα. Sed χεῖρους exstat apud
Nogarolam et Commelinum, praeterea (αἱ) αὐτῶν inepte
apud eodem et apud Vizzanum, Galeum, Rotermundum,
alios.

γίνονται] cod. Par. C.; reliqui duo Parr. γίνονται.
τὸ κατεστηκέναι τῆς διανοίας — γίνεσθαι] codd. tres Parr.
nisi quod in cod. A. legitur γίνεσθαι. Eandem lectionem
apocrypham cod. Vat. Siebenkeesius atque edd. Lovan. et
Batt. Male vulgo editur τὸ τῆς κατεστηκέναι τῆς διανοίας.
Quoniam διάνοια κατεστηκέναι sit mens tranquilla, Rudolphus
nisi addideretur μή verba haec repugnare sententiae ratus,
legi voluit τὸ μή κατεστηκέναι τῆς διανοίας τὰς μέγας γί-
νεσθαι. At φυλάττεσθαι non solum est cavere, ne quid fiat,
quod ille ait, sed etiam cavere, ut fiat aliquid; quo sensu

